ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ @ਬਾਬਾ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ

ਬਨਾਮ.

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

(2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1523-1524)

[ਆਰ. ਐੱਫ. ਨਰੀਮਨ, ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ ਅਤੇ ਸੂਰੀਆ ਕੰਟ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਸਜ਼ਾ/ਸਜ਼ਾਃ ਨਾਬਾਲਗ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ/ਕਤਲ-ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ-ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿੱਥੇ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇ-ਅਜਿਹਾ ਮਿਆਰ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਪੱਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਪੀੜ੍ਹਤ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ-ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰਕ, ਜੇ ਇਕਸਾਰ ਅਤੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਾਜ' ਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਸਾਡੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹੈ।

ਸਜ਼ਾ/ਸਜ਼ਾਃ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ-ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੱਕ-ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 'ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੱਕ' ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਮੌਤ ਦੀ ਵਾਪਸੀਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਯਮਿਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਗਏ' ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ 'ਮਿਆਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੰਡ ਕੋਡ, 1860: ਐਸ. ਐਸ. 363, 366, 376(2)(ਐੱਮ), 376 (2) (ਐੱਨ), 376-ਏ, 302 ਅਤੇ 201-ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ-ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 13 ਸਾਲ ਦੀ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਅੱਧੀ ਨੰਗੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਸੁੱਕੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਕੇ ਸਬੂਤ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ-ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ-ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਕਿਹਾਃ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕੋ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਸਥਾਪਤ ਐਸ. ਟੀ. ਆਰ. ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਸਬੂਤ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ ਸਨ-ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੱਟਾਂ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਵਹਿਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਚੱਪਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਅੰਤਮਤਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ-ਅਗਵਾ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਮੌਤ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੰਕੇ ਸਨ-ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਵੇਖੀ ਗਈ ਥਿਊਰੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਵਾਹ, ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਗਤ ਸੀ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਬਿਆਨ

ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਬਿਆਨ' ਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ-ਦੋ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਬਿਸਕੁਟ ਖੁਆਉਂਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਦੇਰੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਈ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਸੀ - ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਗਰਦਨ ਉੱਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਡਾਕਟਰ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੰਚਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ-ਰਸਾਇਣਕ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਵਿਸਰਾ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਹੁੰਆਂ ਦੇ ਸਕ੍ਰੈਪਿੰਗ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਡੀਐਨਏ ਮੌਜੂਦ ਸੀ-ਬੇਸ਼ਕ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹਨ-ਹਾਲਾਂਕਿ, 'ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੱਕ' ਇੱਕ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਵਧਾਏਗਾ। ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਬੂਤ-ਇਹ ਕੇਸ 'ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ' ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ-ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਨਾਲ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੰਡ ਕੋਡ, 1860: ਧਾਰਾ 376 ਏ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ-ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ-ਜੋ ਤੱਥ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਅਜਿਹੀ ਗਲਤ ਖੋਜ

ਐਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। 376ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੌਰਾਨ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਤੱਥ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮੌਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ- ਇਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਕਾਲੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ- ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗੀ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਰੱਖਿਆਃ 1. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ 'ਆਖਰੀ ਵਾਰ' ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲੁਭਾਏ ਜਾਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਥਾਪਤ ਐੱਸਟੀਆਰ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਸਬੂਤ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਚੱਪਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 37] [301-ਡੀ-ਜੀ] ਧਰਮ ਦੇਵ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2014) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 509: [2014] 8 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 650-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

2. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 'ਗੰਭੀਰ' ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 'ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ' ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਨ-ਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ-ਇਹ ਤੱਥ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਧਾਰਾ 376 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਕਾਲੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 39,60] [302-ਸੀ-ਡੀ; 309-ਸੀ-ਈ] ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਮੇਸ਼ਭਾਈ ਚੰਦੂਭਾਈ ਰਾਠੌਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਸੀ. ਦੇਬਬਰਮਾ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਰਾਜ (2014) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 747: [2014] 4 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 287; ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (2003) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 56: [2003] 1 ਸਪਲਾਇਰ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 771-'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

3. ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੰਕੇ ਹਨ। ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਵੇਖੀ ਗਈ ਥਿਊਰੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਵਾਹ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 5 ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਸੰਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 6 ਅਤੇ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 7 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਬਿਸਕੁਟ ਖੁਆਉਂਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਦੇਰੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਉਸ

ਦੇ ਘਰ ਆਈ ਅਤੇ ਉਸ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਸੀ। ਗਰਦਨ ਉੱਤੇ ਧੱਕਾ-ਮੁੱਕੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.20 ਅਤੇ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.12 ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੰਚਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਰਸਾਇਣਕ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਵਿਸਰਾ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਹੁੰਆਂ ਦੇ ਖੁਰਚਣ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਡੀਐਨਏ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ੱਕੀ, 'ਬੀ' ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਬੇਸ਼ਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਅਤੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹਨ। ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ 'ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੱਕ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਕਾਰਕ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧਾਏਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਲਾਭ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਬਨਾਮ ਇੱਕ ਕਥਿਤ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਦੀ ਜਾਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲਾਗਤ-ਲਾਭ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਬਦਲ ਦਾ ਮਤਲਬ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕੇਸ 'ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ' ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਸੰਚਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਹੈ। [ਪਾਰਸ 61,62,64,65] [310-ਈ-ਐਚ; 311-ਏ-ਬੀ, ਡੀ-ਐੱਫ] ਬੀ. ਸੀ. ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਦਦਾਨੰਦ @ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2008) 13 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 767: [2008] 11 ਡੀ. ਭੂਪਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2003) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 551: [2003] 4 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 792; ਮਾਚੀ ਸਿੰਘ ਈ. ਸੰਪਤ ਦੁਪਾਰੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2017) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 631: [2017] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 850; ਖੁਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਦਾ (2019) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 415 [2019] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 446; ਐੱਫ 2013 – ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਮੈਕਕਿਨੀ 743d 291 (ਟੇਨ. 2002); ਹੇਰੇਰਾ ਬਨਾਮ ਕੋਲਿੰਸ, 506 ਯੂ. ਐੱਸ. 390 (1993)-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੀ. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਜਸਟਿਸ ਜੇ. ਐੱਸ. ਵਰਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ [2003] 4 ਸਪਲਾਇਰ. ਪੈਰਾ 6 [2009] 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 636 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 792 ਪੈਰਾ 38 [2014] 8 ਐੱਸਸੀਆਰ 650 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ ਪੈਰਾ 38 ਬੀ. (1980) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 684 ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 40 [1983] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 413 ਪੈਰਾ 41 [2008] 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 93 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 46 [2017] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 850 ਪੈਰਾ 50 [2019] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 446 ਪੈਰਾ 51 [2011] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 829 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਪੈਰਾ 56 [2014] 4 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 287 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ ਪੈਰਾ 58 [2003] 1 ਸਪਲਾਇਰ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 771 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 59 ਡੀ. [2015] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 613 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੋ ਪੈਰਾ 64 [2017] 6 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪੈਰਾ 64 ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1523-1524। ਈ. 2016 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ

ਸੀਟ ਦੇ ਮਿਤੀ <ID2 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਤੇ 2016 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਹਵਾਲਾ 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਗੋਪਾਲਨ ਨਾਇਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਵੇਦਿਤਾ ਨਾਇਰ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ। ਸੁਨੀਲ ਫਰਨਾਂਡੀਜ਼, ਏ. ਏ. ਜੀ., ਜ਼ੀਸ਼ਾਨ ਦੀਵਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੂਪੁਰ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਯੰਸ਼ ਇੰਦਰਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ. ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਐੱਫ ਸੂਰੀਆ ਕੰਟ, ਜੇ.

1. ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਘੁੰਮਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 6 ਦਸੰਬਰ, 2016 ਨੂੰ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੀਜੇ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਗਦਰਵਾੜਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਰਸਿੰਘਪੁਰ (ਐੱਮ. ਪੀ.) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੌਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 363,366,376 (2) (ਆਈ), 376 (2) (ਐੱਨ), 376 (2) (ਜੇ), 376 (2) (ਐੱਮ), 376-ਏ, 302 ਅਤੇ 201 (ਸੰਖੇਪ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.) ਅਤੇ ਬਦਲਵੇਂ ਤੌਰ' ਤੇ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 2012 (ਸੰਖੇਪ 'ਪੋਕਸੋ ਐਕਟ') ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 19 ਜੁਲਾਈ 2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ 13 ਸਾਲਾ ਲੜ੍ਹਕੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ, ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ, ਉਸ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਅੱਧੀ ਨੰਗੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਸੁੱਕੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਕੇ ਸਬੂਤ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ 'ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ' ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 (ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.) ਦੀ ਧਾਰਾ 376-ਏ ਤਹਿਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਕੋਡ ਆਫ਼

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 366 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 6 ਦਸੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੌਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

4. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 10 ਜਨਵਰੀ, 2018 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀਃ “ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਅਰਜੁਨ ਗਰਗ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

5. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸੀਮਤ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

6. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭੂਪਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 1, ਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 228ਏ ਅਧੀਨ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈਃ “2. ਅਸੀਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦਾ ਨਾਮ ਦੱਸਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 228-ਏ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ".) ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਾਮ ਛਾਪਣਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ

ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 376,376-ਏ, 376-ਬੀ, 376-ਸੀ ਜਾਂ 376-ਡੀ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਛਪਾਈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਨਸੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਬੇਦਖਲੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 228-ਏ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਸੀਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ 'ਪੀੜ੍ਹਤ' ਦੱਸਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। " ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ "ਮ੍ਰਿਤਕ" ਵਜੋਂ ਦਰਸਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸੰਬੰਧਤ ਤੱਥਃ

7. ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਨਃ ਪਿੰਡ ਬਾਗਲਾਈ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 3 (ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਕੌਰਵ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਦਾਦਾ) ਨੇ ਆਪਣੀ 13 ਸਾਲਾ ਪੋਤੀ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ 22 ਮਈ, 2015 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਕਰੀਬ 4 ਵਜੇ ਗੋਟੀਟੋਰੀਆ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ 11 ਸਾਲਾ ਭਰਾ ਹਰੀਨਾਰਾਇਣ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਸੱਤਿਆਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਗੁਆਂਢੀ ਪਿੰਡ ਚਾਰਗਾਓਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਕਰੀਬ 10 ਵਜੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਬਾਗਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੁਝ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਲਈ ਬਾਹਰ ਗਈ। ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗਾ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਚਾਰਗਾਓਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਘਰ

ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਣ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੁਪਹਿਰ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਸੌਂ ਗਏ। ਦੁਪਹਿਰ 3 ਵਜੇ ਉੱਠਣ ਉੱਤੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਸ-ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਾਂ ਨੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ 11 ਸਾਲ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਚਾਰਗਾਓਂ ਗਈ ਸੀ। ਭਰਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਦੀ ਕੋਈ ਖ਼ਬਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਸ਼ਾਇਦ ਆਪਣੀ ਮਾਸੀ ਦੇ ਘਰ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਆੜੇਗਾਓਂ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਸੌਂ ਗਏ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਆੜੇਗਾਓਂ ਵਿਖੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉੱਥੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਿੰਤਤ ਮਾਂ ਖੁਦ ਸਵੇਰੇ ਕਰੀਬ 1 ਵਜੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੀੜਤ ਲਾਪਤਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਚਾਰਗਾਓਂ ਦੇ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਬਾਗਲਾਈ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਲਵਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੱਪਲ ਦੀ ਪਛਾਣ ਪਾਣੀ ਦੇ ਚੈਨਲ ਦੇ ਕੰਢੇ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜੋ ਬਾਗਲਾਈ ਅਤੇ ਚਾਰਗਾਓਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮਾਂ ਬਾਗਲਾਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਫਿਰ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 3 ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਤੱਥ ਦੱਸੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪੋਤੀ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਛੇਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 363 ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

8. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 3 ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਲੈ ਗਈ ਜਿੱਥੇ ਸਲਵਾਰ ਅਤੇ ਚੱਪਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੁਝ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ 'ਤੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਅੱਧੀ ਨਗਨ ਲਾਸ਼ ਇੱਕ ਸੁੱਕੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁਸਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਈ ਮਿਲੀ। ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਖੂਹ

ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉਸ ਦੇ ਦਾਦਾ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 3 ਨੇ ਕੀਤੀ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਸਲਵਾਰ ਦਾ ਜ਼ਬਤ ਪੰਚਨਾਮਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਇੱਕ ਚੱਪਲ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

9. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.20 (ਹਰਸ਼ਾ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀ) ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 9 ਵਜੇ ਸੜੀ ਹੋਈ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ: 45 ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਚਿਚਲੀ ਵਿਖੇ ਪੀ. ਐੱਮ. ਗਰਦਨ ਉੱਤੇ ਲਿਗਚਰ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਕਤਲ ਸੀ। ਪੀ. ਡਬਲਯੂ .12 (ਡਾ. ਕਿਨਸ਼ੂ ਜੈਸਵਾਲ) ਨੇ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ 9 ਵਜੇ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ। ਸਰੀਰ ਦੀ ਸੜੀ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੀਡਬਲਯੂ 12 ਨੇ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ 48-72 ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟੁੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਇਮਨ, ਭੀੜ ਵਾਲਾ ਸਾਹ ਨਾਲੀ ਅਤੇ ਪੀਲੇ ਫੇਫੜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਯੋਨੀ ਸਲਾਈਡਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹਾਇਡ ਹੱਡੀ, ਫੀਮਰ ਹੱਡੀ ਅਤੇ ਵਿਸਰਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜਾਰ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੇਟ ਦੇ ਟੁਕੜੇ, ਛੋਟੀ ਅੰਤੜੀ, ਦਿਲ, ਫੇਫੜੇ, ਜਿਗਰ, ਤਿੱਲੀ, ਗੁਰਦੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਮਕ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਘੋਲ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ) ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਖੋਪੜੀ ਅਤੇ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਰਕਰਾਰ ਸਨ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਯੋਨੀ ਸਲਾਈਡ, ਸਲਵਾਰ ਅਤੇ ਫਾਈਬਰ ਚੱਪਲ ਨੂੰ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ, ਸਾਗਰ (ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ.) ਭੇਜਿਆ

10. ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਦੇ ਖੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਪਹਿਲੇ ਬੈਚ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਹਰਗੋਵਿੰਦ ਕੌਰਵ, ਨੰਦੀ ਉਰਫ ਆਨੰਦ ਵੰਸ਼ਕਰ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਉਰਫ ਅਸ਼ੋਕ

ਕੌਰਵ ਦੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਅਤੇ 14 ਜੂਨ, 2015 ਨੂੰ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਮਿਲਾਨ ਲਈ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਸਾਗਰ ਭੇਜੇ ਗਏ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 22 ਜੂਨ, 2015 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਬਾਬਾ ਉਰਫ ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ), ਰੂਪਰਾਮ ਉਰਫ ਰੂਪੂ ਕੌਰਵ ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਉਰਫ ਹਲਕ ਯਾਦਵ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਡੀਐਨਏ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ। ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਯੋਨੀ ਸਲਾਈਡ ਨਾਲ ਮੇਲ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 20 ਜੁਲਾਈ, 2015 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ 18 ਸਤੰਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

11. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਤੱਥ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਸਬੂਤ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

12. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ 24 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸਾਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

13. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 1 (ਸੁਖਰਾਮ ਕੋਟਵਾਰ) ਜੋ ਕਿ ਬਾਗਲਾਈ ਵਿਖੇ ਗ੍ਰਾਮ ਕੋਟਵਾਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਦਾਦਾ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 3) ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਥਾਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਚੱਪਲ, ਪੰਚਨਾਮਾ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਗਵਾਹ ਸੀ।

4. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 2 (ਸ਼ੋਭਾਬਾਈ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ) ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਚਾਰਗਾਓਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਏ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਚੈਨਲ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਅੱਖ ਦੀ ਸੱਟ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਬਾਗਲਾਈ ਦਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਪਿੰਡ। ਉਹ 21 ਮਈ, 2015 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਨੇ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਦੇ ਪੈਸੇ ਮੋੜਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਧੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦੋਸਤ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਖੇਡਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 2 ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗਾ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਰਗਾਓਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਦੁਪਹਿਰ ਕਰੀਬ 3 ਵਜੇ ਗਵਾਹ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਪਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 2 ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਕਰੀਬ 5 ਵਜੇ ਚਾਰਗਾਓਂ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਚਾਰਗਾਓਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਚਾਰਗਾਓਂ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਚਾਰਗਾਓਂ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆੜੇਗਾਓਂ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 2 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਸੀ ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੌਂ ਗਿਆ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 2 ਨੂੰ ਆੜੇਗਾਓਂ ਵਿੱਚ ਸੱਤਿਆਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਉੱਥੇ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ

ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 2 ਆਪਣੇ ਭਤੀਜੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਗਲਾਈ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਲਵਾਰ ਅਤੇ ਚੱਪਲ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜੋ ਬਾਗਲਾਈ ਨੂੰ ਚਾਰਗਾਓਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਚੈਨਲ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਪਏ ਸਨ। ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 2 ਨੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 3 ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਰਸ਼ਨ ਕੌਰਵ ਦੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 2 ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਉੱਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦਾ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਉਰਫ ਪਿੱਲੂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਪਾਨ ਮਸਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਾਰਕੋ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬਾਬਾ ਉਰਫ ਅਸ਼ੋਕ ਦੇ ਘਰ ਵੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ।

15. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 3 (ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਕੌਰਵ)-ਮ੍ਰਿਤਕ-ਪੀੜਤ ਦੇ ਦਾਦਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸੁੱਕੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੋਤੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਬਾਬਾ ਉਰਫ ਅਸ਼ੋਕ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਭੱਜ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਸੀ।

16. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 4 (ਸੱਤਿਆਪ੍ਰਕਾਸ਼), ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯਤਨਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਸ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਦਰਸ਼ਨ ਕੌਰਵ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਸੁੱਕੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਲਾਸ਼ ਮਿਲੀ ਸੀ।

17. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 5 (ਸ਼ਾਰਦਾ) ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਹੈ, ਵੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਬਦਕਿਸਮਤ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰ ਕਰੀਬ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਆਲੋਪ ਬਾਈ ਨਾਲ ਸਾਈਕਲ ਉੱਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਲਾ ਫਰੌਕ ਅਤੇ ਕਾਲੀ ਪੈਂਟ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੋ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਦਮਾਸ਼ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ। " ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਗਲੇ ਹੀ ਸਾਹ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

18. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 6 (ਇੱਟਾ ਉਰਫ ਕਿੱਚੂ) ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸਰੋਵਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੁਝ ਗੋਬਰ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੌਚ ਕਰਨ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਝਾੜੀਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਬਿਸਕੁਟ ਖੁਆਉਂਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਤੱਥ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 7 (ਨਿੰਮਾ ਜੀ) ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, ਜੋ ਇੱਕ ਸ਼ਤਰੂਘਨ ਪਟੇਲ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਗੰਨੇ ਦੀ ਕਟਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ।

19. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 7 (ਨਿੰਮਾ ਬਾਈ) ਨੇ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 6 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 6 ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਬਿਸਕੁਟ ਖੁਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਖੁਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਬਿਸਕੁਟ ਖੁਆਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ।

20. (ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ, ਚਾਰਗਾਓਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ, ਕੁਲਦਿਪ ਕੌਰਵ) ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ 16 ਜੂਨ, 2014 ਨੂੰ 6ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ 13 ਸਾਲ ਸੀ।

21. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.13 (ਰਾਜੇਸ਼ ਕੌਰਵ) ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪਟਵਾੜੀ ਸੀ, ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਸਪਾਟ ਮੈਪ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਖੂਹ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਾ ਮੌਕੇ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੂਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਝਾੜੀਆਂ ਉੱਗ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਉੱਗਣ ਵਾਲੇ ਘਾਹ/ਫਸਲਾਂ ਨੇ 20 ਫੁੱਟ ਦੂਰ ਬਾਗਲਾਈ-ਚਾਰਗਾਓਂ ਸੜਕ ਤੋਂ ਖੂਹ ਦੀ ਦਿੱਖ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ ਸੀ।

22. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.14 (ਹਰਗੋਵਿੰਦ ਕੌਰਵ) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਚਚੇਰਾ ਭਰਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਸੁੱਕੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ ਸੁਸਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵੇਖਣਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੂਹ ਸੜਕ ਤੋਂ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਗਵਾਹ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨੇੜਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਚੈਨਲ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਚੱਪਲ ਵੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

23. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ 15 (ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਚੰਦ ਮਹਿਰਾ) ਚਾਰਗਾਓਂ ਦੇ ਕੋਟਵਾਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਪਾਟ ਮੈਪ ਅਤੇ ਪੰਚਨਾਮਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸ਼ੱਕੀਆਂ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮੇਤ) ਦੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਗੁੰਮ ਹੋਈ ਚੱਪਲ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਂਜ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

24. P.W.17 (ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਨਾਗਵੰਸ਼ੀ) ਅਗਸਤ, 2015 ਵਿੱਚ ਗਦਰਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੱਪਲ ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਛਾਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਚੱਪਲ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਚੱਪਲ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੀ ਡਬਲਯੂ 2 ਅਤੇ ਪੀ ਡਬਲਯੂ 3 ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਪੀ ਡਬਲਯੂ 2 ਉਸ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਚੱਪਲ ਦੀ ਸਹੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ।

25. P.W.18 (ਐੱਮ. ਡੀ. ਯਾਦਵ) ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਚਿਚਲੀ ਵਿਖੇ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ 22 ਮਈ, 2015 ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 3 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 2 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੱਪਲ ਅਤੇ ਸਲਵਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ।

26. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.19 (ਸੀ. ਐੱਮ. ਸ਼ੁਕਲਾ) ਨੂੰ ਐੱਸ. ਐੱਚ. ਓ. ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ

ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਵਿੱਚ 10.00 ਪੀ. ਐੱਮ. ਕਿਉਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਸੀ।

27. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.21 (ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਕਾਂਤ ਕੌਰਵ) ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਚਾਰਗਾਓਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗ੍ਰਾਮ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਗੁੰਮ ਹੋਈ ਚੱਪਲ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ। 28. P.W.22 (ਨਿਆਜ਼ੁਲ ਖਾਨ) ਉਹ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਚਿਚਲੀ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖੂਨ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀਲਬੰਦ ਸ਼ੀਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਬਤ ਮੈਮੋ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ., ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

29. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.23 (ਡੀ. ਵੀ. ਐੱਸ. ਸਾਗਰ) ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਚਿਚਲੀ ਵਿਖੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ P.W.15 ਅਤੇ P.W.20 ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੌਰਵ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਦਰੱਖਤ ਹੇਠ ਝਾੜੀਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਪੈਰ ਦੀ ਗੁੰਮ ਹੋਈ ਕਾਲੀ ਫਾਈਬਰ ਚੱਪਲ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

30. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.24 (ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਦੀਕਸ਼ਿਤ) ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸੀਲਬੰਦ ਵਿਸਰਾ ਜਾਰ ਅਤੇ ਯੋਨੀ ਸਲਾਈਡਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਚੇਤਰਾਮ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ

ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਸੀਲਬੰਦ ਪਾਰਸਲਾਂ ਦੀ ਖੁਦ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਕਰ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

31. ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਮੈਡੀਕਲ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

32. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 8 (ਡਾ. ਆਰ. ਆਰ. ਚੌਧਰੀ), ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ., ਸਾਗਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ 4 ਜੂਨ, 2015 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਲਾਈਡ ਨੂੰ Ex ਵਜੋਂ ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਏ, ਸਲਵਾਰ ਨੂੰ ਐਕਸ ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੀ ਅਤੇ ਚੱਪਲ ਨੂੰ ਐਕਸ ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ੁਕਰਾਣੂ ਸਲਾਈਡ ਉੱਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ (Ex. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ 'ਏ'), ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਲਵਾਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਬੀ')। ਚੱਪਲ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਖੂਨ ਜਾਂ ਵੀਰਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ (Ex. 'ਸੀ')। ਸਲਵਾਰ ਉੱਤੇ ਰੰਗੇ ਖੂਨ ਦੇ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਗੰਦਗੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ।

33. ਪੀ. ਡਬਲਿਊ. 9 (ਡਾ. ਸੀ. ਐੱਸ. ਜੈਨ) ਨੂੰ 12 ਜੂਨ, 2015 ਨੂੰ ਮੈਡੀਕੋ-ਲੀਗਲ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ, ਭੋਪਾਲ ਵਿੱਚ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਮਾਹਰ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 'ਡੀ', 'ਈ' ਅਤੇ 'ਐੱਫ') ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਏ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਸਰਾ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਤਰਲ ਬਦਬੂਦਾਰ ਅਤੇ ਧੁੜ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਟਿਸ਼ੂ ਸੜ ਗਏ ਸਨ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦੀ ਤੁਲਨਾ

ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਾਜ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 9 ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾਃ "12. ਰਾਏਃ - ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੇਰੇ ਵਿਸ਼ਾ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਲੇਖ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ 33 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ 10984 ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿਃ - ਸੀ. 1. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ। 2. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਉਮਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। 3. ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। 4. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀਆਂ ਸਲਾਈਡਾਂ ਅਤੇ ਸਲਵਾਰ ਡੀ. ਐਨ. ਏ. ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਰਾਏ ਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ/ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਾਣੂਆਂ ਦੇ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਨੂੰ ਯੋਨੀ ਸਲਾਈਡਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸ਼ੁਕਰਾਣੂਆਂ ਦੇ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਉਹ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸਪੀ-11 ਹੈ ਜੋ 5 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਉੱਤੇ ਏ ਤੋਂ ਏ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। "

34. (ਡਾ. ਪੰਕਜ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ) ਨੂੰ 24 ਜੂਨ, 2015 ਤੋਂ 20 ਜੁਲਾਈ, 2015 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ., ਸਾਗਰ ਦੀ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਟੈਸਟ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖੂਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਯੋਨੀ ਸਮੀਅਰ ਸਲਾਈਡ ਅਤੇ ਸਲਵਾਰ ਤੋਂ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਪੰਜ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਪੀੜਤ ਦੇ ਸਰੋਤ ਯੋਨੀ ਸਲਾਈਡ ਜਾਂ ਸਲਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਭਟਕਾ ਸਕੇ। ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈਃ “1. ਪੁਰਸ਼ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੋਤ ਯੋਨੀ ਸਮੀਅਰ ਸਲਾਈਡ ਅਤੇ ਸਲਵਾਰ ਉੱਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਸ਼ੱਕੀ ਹਰਗੋਵਿੰਦ ਕੌਰਵ, ਸ਼ੱਕੀ ਨੰਦੀ @ਆਨੰਦ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਬਾਬਾ @ਅਸ਼ੋਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੋਤ ਯੋਨੀ ਸਲਾਈਡ ਅਤੇ ਸਲਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ।

3. ਸ਼ੱਕੀ ਰੂਪਰਾਮ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਮਨੋਜ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੋਤ ਯੋਨੀ ਸਲਾਈਡ ਅਤੇ ਸਲਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਗਏ।

4. ਸ਼ੱਕੀ ਬਾਬਾ @ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੋਤ ਯੋਨੀ ਸਲਾਈਡ ਅਤੇ ਸਲਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਸ਼ੱਕੀ ਹਰਗੋਵਿੰਦ ਕੌਰਵ, ਨੰਦੀ @ਆਨੰਦ ਕੌਰਵ ਅਤੇ ਬਾਬਾ @ਅਸ਼ੋਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਐਕਸ. ਪੀ.-15 ਹੈ ਜੋ 3 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਏ ਤੋਂ ਏ ਹਿੱਸੇ ਉੱਤੇ ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਸ਼ੱਕੀ ਬਾਬਾ @ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ, ਰੂਪਰਾਮ @ਰੂਪੂ ਕੌਰਵ ਅਤੇ ਮਨੋਜ @ਹਾਲਕੇ ਯਾਦਵ ਦੇ

ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਐਕਸਪੀ-16 ਹੈ ਜੋ 2 ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਏ ਤੋਂ ਏ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ”

35. (ਡਾ. ਕਿਨਸ਼ੁਕ ਜੈਸਵਾਲ), ਜੋ 23 ਮਈ, 2015 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਚਿਚਲੀ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸਨ, ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰ ਦਾ ਸੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਦਬੂ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ 48-72 ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਸੰਭਵ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਾਇਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੜ੍ਹਾ (ਚਾਰਾ) ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀਆਂ ਦੋ ਯੋਨੀ ਸਲਾਈਡਾਂ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਃ “ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਖੱਬੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰਗੜ੍ਹ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਦੇ ਪਾਸੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਤੱਕ ਫੈਲਾਉਣਾ 15 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 3.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅਨਿਯਮਿਤ ਹੈ। ਖੱਬੀ ਪੱਟ ਪਾਸੇ 8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 3 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਖੱਬੀ ਲੱਤ (ਪਾਸੇ) 7.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਸ਼ਕਲ। ਖੱਬੀ ਚੂਲੀ 15 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 4.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਅਨਿਯਮਿਤ ਹੈ। ਗਰਦਨ ਸੁੱਜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗਰਦਨ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੱਜੇ ਏ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਟਕਰਾਅ ਖੱਬੇ ਸੁਪਰਕਲੈਵਿਕੂਲਰ ਖੇਤਰ (6 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ) ਉੱਤੇ ਐਕਸਿਲਰੀ ਖੇਤਰ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ, ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ (5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ), ਖੱਬੇ ਸਕੈਪੂਲਰ ਖੇਤਰ (8 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ)। ਸੱਜੀ ਪੱਟ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਪਹਿਲੂ (10 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 2.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ) ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਕੰਟਯੂਜ਼ਨ। ਪੈਰੀਨੀਅਲ ਖੇਤਰ ਸੁੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਡੀਮੇਟਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਯੂਬਿਕ ਵਾਲ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹਨ। ਹਾਇਮਨ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਦੋ ਯੋਨੀ ਸਲਾਈਡਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਇਓਕੈਮੀਕਲ ਜਾਂਚ ਲਈ + ਭੇਜਦੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲੰਘ ਗਈਆਂ। ਖੱਬੇ ਪੈਰ (ਡੋਰਸਲੀ) ਉੱਤੇ 3,5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਅਤੇ 2 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ x 1.5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਅਕਾਰ ਦੀ ਸੱਜੀ ਹਥੇਲੀ (ਪਾਮਰ ਪਹਿਲੂ) ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਕੰਟਯੂਜ਼ਨ। "

36. (ਡਾ. ਸ਼ਿਪਰਾ ਕੌਰਵ) ਨੂੰ 8 ਜੁਲਾਈ, 2015 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਚਿਚਲੀ ਵਿਖੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖੂਨ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਸ. ਐਚ. ਓ. ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੀ-5. ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਖੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਵੀ ਉਸੇ ਦਿਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਪਛਾਣ ਫਾਰਮ ਐਕਸ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੀ-9 ਦੀ ਵੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

37. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਦੂਗਰੀ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕੋ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੈ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ 'ਆਖਰੀ ਵਾਰ' ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੁਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਥਾਪਤ ਐੱਸਟੀਆਰ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਸਬੂਤ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ ਸਨ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਬਾਲਗ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਤ ਨੂੰ ਕਤਲ ਅਤੇ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ

ਮੌਤ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਚੱਪਲ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਲੜੀ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਸਿਰਫ਼ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਡੀਕਲ ਜਾਂ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। 38. ਇਸ ਲਈ ਅਗਵਾ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਮੌਤ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 10 ਜਨਵਰੀ, 2018 ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਟਾਈਪਿੰਗ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤ ਲਈ ਉੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਕ ਮੁੱਲ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਕਸਰ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ (1) ਪੰਤੰਗੀ ਬਲਰਾਮ ਵੈਂਕਟ ਗਣੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 2 ਅਤੇ (2) ਧਰਮ ਦੇਵ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 3, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਟੈਸਟ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਚੂਕ ਨਾ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਹੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੱਭਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਜ਼ਾਃ

39. ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 'ਗੰਭੀਰ' ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 'ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ' ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਦੇ ਹੋਏ

ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਨ-ਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਇਸ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਰਿਪੱਕ (40-50) ਉਮਰ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਘੋਰਤਾ, ਸਮਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ, ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਢੰਗ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪਛਤਾਵਾ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਵੱਧ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ।

41. ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਮਾਚੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 5 ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ 'ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ' ਟੈਸਟ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ; (i) ਅਪਰਾਧ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਅਸਧਾਰਨ ਹੈ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ; (ii) ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿਃ

“(i) ਮੌਤ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਅਤਿਅੰਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ।

(ii) ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਅਪਰਾਧੀ' ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ 'ਅਪਰਾਧ' ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(iii) ਉਮਰ ਕੈਦ ਨਿਯਮ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਸਜ਼ਾ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(iv) ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਨ ਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ”

42. ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਬੋਝ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 354 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਲਨ ਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਕਵਾਇਦ ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਥਕਾਊ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਚਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਆਰ ਹਨ। 44. ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾ ਦੇਵੇ। ਉਹ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੀ ਸਦਾ ਬਣੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ

ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਹੋ। 45. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬਦਲਾ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮੌਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਜੱਜ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਮਾਜ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਲਾਗਤ-ਲਾਭ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੰਭਾਵਨਾ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਾਲ ਬਿਤਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਹਾਅ ਕਰਕੇ ਕਈ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ' ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ 'ਮਿਆਰ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ।

46. ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਦਦਾਨੰਦ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ 14-20 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਉਲਝਣ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ @ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ 6, ਇੱਕ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ | ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਇੱਕ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਮਰ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ "ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੱਤ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਬੈਂਚ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਪਸੰਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ", ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ:

“92. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਖਰੇ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਸਖ਼ਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਾਂਗ ਇਹ ਲੱਭ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਝਿਜਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। 14 ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸੰਗਤ ਅਤੇ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਇੱਕ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਸਾਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, 14 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੁਭਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਕਲਪਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅੰਤਰਾਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਆਂਪੂਰਨ, ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਕਲਪ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

93. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਰਸਮੀਕਰਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ

ਇਸ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਬਚਨ ਸਿੰਘ (1980) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 684 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੁਨਰ ਉਚਾਰਨ ਹੋਵੇਗਾਃ 1980 ਐੱਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 580: ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1980 ਐੱਸ. ਸੀ. 898] ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਲਮ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

94. ਉੱਪਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਉਮਰ ਕੈਦ ਜਾਂ ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਥਾਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਲ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ”

47. ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਦਦਾਨੰਦ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਹਰਣ ਉਰਫ ਮੁਰੂਗਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਹੋਰ 7, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰਃ “ 105. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੱਸਣ ਲਈ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਕੈਦ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਆਦ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ। 106. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਨੁਪਾਤ

ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਦਦਾਨੰਦ (2) [ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਦਦਾਨੰਦ (2) ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਕਰਨਾਟਕ ਦਾ, (2008) 13 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 767: (2009) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 113] ਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ; 14 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸੰਗੀਤ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (ਸੰਗੀਤ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (2013) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 452 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ: (2013) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 611] ਕਿ 20 ਜਾਂ 25 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਢੁਕਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। "

48. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਰਸਤੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਦੋਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਿਆਨਕ, ਬੇਰਹਿਮ ਅਤੇ ਉੱਤਮ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

49. ਮੁਕੇਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) ਅਤੇ ਹੋਰ 8 ਵਿੱਚ, ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਦੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਸੁਭਾਅ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਠੰਢ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਵਰਗੇ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਾਤ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣਗੇ।

50. ਵਸੰਤ ਸੰਪਤ ਦੁਪਾਰੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 9 ਵਿੱਚ, ਏ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੁੜ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇੱਕ ਬੈਚਲਰ ਤਿਆਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਜੇਲ੍ਹ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਅਤਿਅੰਤ ਘਟੀਆ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪੀੜ੍ਹਤ 4 ਸਾਲ ਦਾ ਇੱਕ ਬੇਵੱਸ ਬੱਚਾ ਸੀ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਧ ਸੀ।

51. ਖੁਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 10 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਸਮੇਤ ਛੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਧੱਕ ਕੇ ਮਾਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

52. ਮਨੋਹਰਨ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ। ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ 11, ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਬੈਂਚ (ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨਾਲ) ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ 7 ਸਾਲ ਦੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹਿਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਣ ਅਤੇ ਡੁੱਬ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

53. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਲ ਹੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵੀ ਹਨ। ਰਜਿੰਦਰਾ ਪ੍ਰਲ੍ਹਾਦਰਾਓ ਵਾਸਨਿਕ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ. ਆਰ. ਐਲ.) ਵਿੱਚ

ਉਦਾਹਰਣ ਨੰ. 306-307/2013 ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕੀਤਾ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

54. ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਵਿਵਹਾਰਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿੱਥੇ ਸਜ਼ਾ ਹਾਲਾਤ ਸਬੂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮਿਆਰ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਪੱਕਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਇਕਸਾਰ ਅਤੇ ਯੰਤਰਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ਜੋ ਸਾਡੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹੈ।

55. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 'ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੱਕ' ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਮੌਤ ਦੀ ਵਾਪਸੀਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਯਮਿਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਵਰਤੇ ਗਏ' ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ 'ਮਿਆਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

56. ਰਮੇਸ਼ਭਾਈ ਚੰਦੂਭਾਈ ਰਾਠੌੜ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, 12 ਕੋਈ ਵੀ ਤਰਕ ਜੋ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ "ਦੁਰਲੱਭ" ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ " " ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸੰਗਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾੜੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

57. ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ 'ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ' ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੇ ਉੱਚ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ 'ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼ੱਕ' ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਸੀ. ਡੀ. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਸ਼ੋਕ ਦੇਬਬਰਮਾ ਬਨਾਮ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਰਾਜ 13 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਃ “ ਸਾਡੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਜਾਂ ਗਣਿਤਿਕ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਨਾਲ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ

ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ "ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੱਕ" ਰੱਖ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ। ”

58. ਅਸ਼ੋਕ ਦੇਬਬਰਮਾ (ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ) ਨੇ ਇੱਕ 'ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੱਕ' ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਦਰਸਾਇਆ, ਜੋ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਕੀ ਜਾਂ ਲੰਮਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 'ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ' ਮਿਆਰ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਜੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ 14 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ "ਅਸਲ" ਹਨ। ਅਤੇ ਮੂਲ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਲਪਨਿਕ, ਮਾਮੂਲੀ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਇਹ 'ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੰਕੇ' ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਮਾਮਲਾ 'ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵੱਲ ਝੁਕਦਾ ਹੈ।

59. ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕੁਝ ਰਾਜ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਮੈਕਿੰਨੀ 15 ਵਿੱਚ ਟੇਨੇਸੀ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੜਾਅ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਬਚਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਗੈਰ-ਵਿਧਾਨਕ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ, ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਨਵੇਂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

60. ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੌਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ-ਜੋ ਤੱਥ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 376 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ

ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੌਰਾਨ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਤੱਥ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮੌਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਕਾਲੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 304 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੱਟ ਚਾਰਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖੇਗੀ। ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਾਂ ਬਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਜਸਟਿਸ ਜੇ. ਐੱਸ. ਵਰਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨਃ

“22. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਜ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਜਿਨਸੀ ਹਮਲੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ 'ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ' ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੌਤ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਬਨਸਪਤੀ (ਜਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ 'ਪੀਵੀਐਸ') ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਜ਼ਾ ਸਖਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ-ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਉਮਰ ਕੈਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ' ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 304 (ਭਾਗ 2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ 'ਮਾਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ' ਅਕਸਰ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਲਗਾਤਾਰ ਬਨਸਪਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਅਰੁਣਾ ਸ਼ਾਨਬਾਗ, ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨਰਸ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ (ਲਗਭਗ 36 ਸਾਲ) ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਬਨਸਪਤੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਤੀਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਦੀ ਦਿਲ ਦਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

23. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਠੋਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇੱਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਧੀ ਹੋਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਧਾਰਾ 376 (3) ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ "ਬਲਾਤਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਤ ਜਾਂ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਬਨਸਪਤੀ ਅਵਸਥਾ" ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ”

61. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਰਹਿੰਦੇ ਸ਼ੰਕੇ ਹਨ। ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਵੇਖੀ ਗਈ ਥਿਊਰੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਵਾਹ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 5 ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਸੰਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ, ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 6 ਅਤੇ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 7 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਬਿਸਕੁਟ ਖੁਆਉਂਦੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਮੀ ਦੇਰੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਧੀ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਲਏ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਸੀ। ਗਰਦਨ ਉੱਤੇ ਧੱਕਾ-ਮੁੱਕੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ 20 ਅਤੇ 12 ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟ

ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੰਚਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਰਸਾਇਣਕ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਵਿਸਰਾ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਨਹੁੰਆਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਡੀ. ਐੱਨ. ਏ. ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ੱਕੀ, ਬਾਬਾ ਉਰਫ ਅਸ਼ੋਕ ਕੌਰਵ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਬੇਸ਼ਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਅਤੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹਨ।

62. ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ 'ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੱਕ' ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧਾਏਗੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਲਾਭ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਬਨਾਮ ਇੱਕ ਕਥਿਤ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਦੀ ਜਾਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਲਾਗਤ-ਲਾਭ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੌਤ ਦੇ ਬਦਲ ਦਾ ਮਤਲਬ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

63. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਰੇਰਾ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੋਲਿੰਸ, 16 "ਇਹ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਾਂਗ, ਗਲਤ ਹੈ। " ਪਰ ਮੌਤ ਅਟੱਲ, ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੁਣਾਤਮਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏ ਜਾਣ ਦੌਰਾਨ 'ਬਚੇ ਹੋਏ ਸ਼ੱਕ' ਨੂੰ

ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸਾਰੀ ਅੰਤਰ ਕਰਨਾ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 64. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ' ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸੰਚਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਨਿਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਮੀ ਸ਼ਰਦਦਾਨੰਦ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਹਰਣ ਕੇਸ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

65. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਆਫੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ।

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।



Tarun Mehra

Advocate